

Tijdschrift

VAN HET EUROPEES GENOOTSCHAP
VOOR MUNT- EN PENNINGKUNDE

VOL. XVIII (juni 1968) N° 6

Tijdschrift: MOORS E., Oude Antwerpsebaan, 161, MECHELEN

Bijdrage: Beschermend lid: minimum 200 fr. te storten aan
Lid: 150 fr.

LE MAIRE, P., 53 de Broquevillelaan, Brussel 15 of
op P.C.R. 8460.38 van het genootschap te Brussel of
via de Afdelingen

Nederlandse leden: briefwisseling aan MOORS, E.,
Oude Antwerpsebaan, 161, MECHELEN

DE « MARIA THERESIA DAALDER » OUD, DOCH MODERN

Dit muntstuk is van zilver en ongeveer zo groot als een « kroon ». Op de ene zijde is een afbeelding van de oude Keizerin M. Theresia en de andere zijde vertoont een tweekoppige arend. Het jaartal wordt altijd aangegeven als 1780.

Erfelijke titels

Maria Theresia, Keizerin van Duitsland, Koningin van Hongarije en Bohemen, Aartshertogin van Oostenrijk, werd in 1717 in Wenen geboren als de dochter van Keizer Karel VI. Hoewel zij een vrouw was, heeft haar vader haar als zijn opvolger aangewezen. Bij zijn dood in 1740 heeft zij zijn verschillende tronen bestegen en al zijn erfelijke titels ontvangen.

Zilvergehalte

De Oostenrijkse handel heeft zich gedurende het bewind van Maria Theresia uitgebreid tot het gehele Midden-Oosten en Noord-Afrika, en het is dus niet te verwonderen dat in die gebieden Oostenrijkse muntstukken met haar profiel in omloop werden gebracht. De gewildste munt van allemaal en diegene die het meeste gebruikt is, was de zilveren daalder. Tijdens haar bewind heeft zij er voor gezorgd dat het zilvergehalte van haar muntstukken constant bleef en de reputatie van haar daalder was gauw gevestigd. Bij haar dood in 1780 was deze reeds in een groot gebied als handelsmunt aanvaard, het equivalent van de Spaanse « reaal van Achten » of de Engelse « kroon ».

Vertrouwen

Na de dood van de Keizerin werd een ongewoon besluit genomen. Uit vrees dat de betrekkelijke primitieve mensen in het Midden-Oosten hun vertrouwen in de Oostenrijkse daalder zouden verliezen indien het ontwerp daarvan veranderd zou worden, heeft de regering besloten dat de Munt in Wenen voort zou gaan het profiel van Maria Theresia te gebruiken en steeds munten te slaan met het jaar van haar dood, 1780, daarop.

Dit ongewone gebruik is tot op de huidige dag voortgezet. In de havensteden en woestijn dorpen nabij de Perzische Golf en vooral in Ethiopie, is de Maria Theresia daalder nog steeds het geldmiddel waarin de mensen het meeste vertrouwen stellen.

Gedurende de negentiende en de vroege twintigste eeuw heeft de Weense Munt zoveel van deze munten geslagen als vereist werd. Toen de Italianen van Mussolini Abessinië bezetten, hebben zij ook een bijna identieke munt geslagen om hun bestuur van dat land te helpen financieren.

Jaartal behouden

Toen de Britse en Zuidafrikaanse machten in 1940 de Italianen in Abessinië aanvielen, kregen zij ook van dit geld nodig, maar aangezien Oostenrijk toen een deel van het Hitler-Duistland was, hebben zij de munten in Birmingham laten slaan — nog steeds met het profiel van Maria Theresia en het jaar 1780 erop, alsmede

dezelfde inscriptie. Uiteindelijk, zo'n vier of vijf jaar geleden heeft Brittannië ingewilligd om zijn produktie te staken en de Weense Munt heeft weer het recht verkregen dat deze munten alleen door haar geslagen worden. Het jaartal 1780 wordt ongetwijfeld daar, nu in 1968, nog steeds gebruikt. Herhaaldelijk moet ik mensen die een van deze oude muntstukken in hun bezit hebben teleurstellen en hun vertellen dat, ondanks het jaartal 1780, het in werkelijkheid een moderne munt is en niet meer waard dan één Rand.

Een Maria Theresia daalder van vóór 1760 is een zeldzame en waardevolle munt. Als het jaartal echter 1780 is, bezit u een voorbeeld van een munt die in de geschiedenis het vrijelijkste uitgereikt is.

Maar bewaart u hem, want deze munt is prachtig — en bovendien, waar kan men eigenlijk nog bijna tweehonderd jaar geschiedenis voor slechts één Rand kopen? NUMISMATIKUS

Ons welwillend afgestaan en ontleend aan « NIEUWS UIT ZUID-AFRIKA » Postbus 660 's-Gravenhage

KORT OVERZICHT DER NUMISMATIEK VAN DE DOGEN VAN VENETIE

Wie kent niet de titel « Doge », al was het slechts door het vermaarde « Othello » van Shakespeare, of door de gelijknamige opera's van Rossini en Verdi of misschien zelfs uit het oeuvre van Emil Ludwig!

Laten wij beproeven ook iets te vertellen over deze heren in verband met ons stokpaardje: de numismatiek!

De « Doge » (van het Latijnse « Dux ») was de opperste magistraat, met vorstelijke rang bekleed, van de Venetiaanse Republiek. Deze republiek was ontstaan nadat Venetië zich van de provincie Istrië had losgemaakt in de 7^e eeuw. Van dan af, en ononderbroken tot in 1797 (Napoleonistische tijd), werden de Dogen door het volk, d.i. de zogenaamde « vrijen » gekozen. In 697 opende Paulutius Anafestus als eerste, de lange reeks van ca. 126 Dogen, die 11 eeuwen over Venetië regeerden.

Vermoedelijk werden eerst in 1155 op naam van Dominique Morosini (D. Maur.), dus in het laatste jaar van zijn bestuur, de eerste Dogemunten geslagen. Zijn 41 voorgangers hadden het dus blijkbaar zonder moeten stellen.

Een tamelijk verscheidenheid van muntwaarden werd door de eeuwen heen geslagen, maar het type vertoonde o.z. geen of weinig afwijking. De voornaamste, en bij de verzamelaars denkelijk ook wel de best gekende munt, is zeker de gouden « Zecchino », ook

wel « Séquin » of « Ducat » genoemd. Het woord « Zecchino » werd ook nog na het Dogentijdperk, t.i.z. na 1814 geslagen onder het Oostenrijks bewind en door ditzelfde opgeheven in 1822.

Het type vertoont de Doge, geknield voor Sint Marcus, patroon van Venetië, die hem een standaard overhandigd. De tekst luidt als volgt:

Av/: S.M. VENET(I) DUX ALOY PISANI
R/: SIT.T.XTE.DAT.Q.TV.REGIS.ISTE.DUCA.

(Deze R/ is naar een Latijnse hexameter: Sit tibi, Christe, Datus quem tu Regis, iste Ducatus = Dit leiderschap, Christus, waarover U de opperste beschikking hebt, worde U toegewijd). In het midden hiervan bevindt zich een staande Christus in een elipse.

Wie nooit een gouden « Zecchino » zag, heeft er toch meermaals afgebeeld kunnen zien, en dan nog wel in een betrekkelijk grote hoeveelheid. Wie zag b.v. nooit een foto van een Algeriaanse schone, getooid met een parure, waarvan in lange reeksen, de ene naast de andere, ronde « plaatjes » (?) afhangen. Deze, wat ik « plaatjes » noem (op een foto zijn die overigens niet zo goed te onderscheiden) zijn niets anders dan gouden « Zecchino's », die door deze mooie dames stuk voor stuk werden vergaard, met het doel hun bruidschat samen te stellen. Het is een gebruik aldaar dat uit de binnenlanden, de jonge « Ouled-Laïl »-vrouwen, die dikwijls van een verbluffende schoonheid zijn, naar Bikra of andere zuidelijke steden komen om er, gedurende enkele tijd te verblijven en te arbeiden (!) in zekere instellingen, waarna zij naar hun geboorteplaats terugkeren, alwaar zij, dank zij hun bruidschat, niet te versmaden bruiden worden.

Komen wij terug op « ons » terrein, en laat ik U in verband met voorgenoemde munt nog vertellen dat er ook, alhoewel zeldzamer, gouden stukken van 10 ducaten of zecchino's bestaan. Hun gewicht is ca. 35 g. en hun diameter 29 mm. Dit om U een gedacht te geven over het uitzicht van zulk een prachtige munt. De Av./ en R./ vertonen hetzelfde type als van de zecchino en ook bij deze merken wij geen datum.

Wanneer wij verder deze interessante reeks willen beschouwen, dan verwijs ik U naar een van de oudste « deniers » (in ieder geval de oudste uit mijn verzameling) van Henri Dandolo (1192-1205), de vijfde Doge waarvan munten bekend. Het is een kleine bracteaat, vertonende een kruis in cirkel met het rondschrift: « ENRI-CUS ».

De « sol » is in brons en bedraagt 12 deniers (rekenmunt) en vertoont dan ook aan de onderzijde het cijfer « 12 ». Deze « deniers » zijn natuurlijk niet te vergelijken, voor wat hun waarde betreft, met de hiervoor beschreven bracteaat. Door de eeuwen heen brachten opeenvolgende devaluaties de waarde van de « denier » terug tot

de eenvoudige « monnaie de compte ». (Dit geldt niet alleen voor de Venetiaanse munt!). Verder merkt men aan dezelfde zijde: de Doge, geknield, drager van een standaard, waardoor hij van een « leeuw » (kenteken der Venetiaanse Republiek) gescheiden is. Als rondschrift van links naar rechts: S.M.V. (San Marcus Veneti) M.Foscarenus. De R/ draagt de beeldenaar ten voeten uit van Sint Marcus, met als rondschrift: Defens Noster.

Een 1/2 sol van Peter Loridan (1567-70) eveneens in brons, draagt op de R/ de Venetiaanse Leeuw en face met het rondschrift van rechts naar links: Sanctus Marcus Venet +; en de Av/ een gelijkbenig kruis met rondschrift: Pet. Laureda. Dux. Vene.

Een zilveren « Marcello » brengt ons het beeld van de tronende Christus met « Gloria tibi soli » en op de naamzijde: S. Marcus en S.M.VENET. Rechts van boven naar onder: AND GRITI (André Griti: 1523-39) en in het midden boven, naar onder gelezen (type: zecchino): DUX.

De « Soldino » is een zilveren (biljoen) stuk van 15 soldi. Wanneer al de vorige munten geen datum droegen, merken wij bv. dat een 18de eeuws stuk van Alois Mocanigo IV, 1763 aangeeft. Deze bevindt zich onder het reeds gekende beeld van de knielende Doge. Ditmaal ontbreekt echter S. Marcus en de Doge draagt hier zelf een standaard voor zich uit. Rondschrift ALOY: + MOCENI: O.D. De R/ geeft ons de reeds vernoemde leeuw te aanschouwen met één poot op een wetboek. Rondschrift: SANCT.MARCUS.VENET.

Blijven me nog een paar woorden over de gouden en zilveren « osellas ». De « Osella » was volgens een oud gebruik het geschenk dat op Kerstdag aan de edelen van de Republiek door de Doge werd uitgereikt en dat bestond uit « wilde eenden » (UCELLAE). Dit gebruik werd in 1521 door de Doge Antonio Grimani (1521-23) afgeschaft en vervangen door de zilveren « Osella », die meer (evenals de gouden) als een « monnaie médaille » dan wel als een courante munt dient beschouwd.

Ze vertoont aan de Av/ het type van de zecchino, maar draagt het jaartal van het bestuur van de Doge, en op de R/ een allegorische uitbeelding. Als voorbeeld, een osella van Sebastien Veniero. anno 1 (1577) (afmeting, ca. 33 mm.). Dezelfde scène als op d. zecchino, maar ditmaal heeft de Doge een palm in de hand, en wordt door een engel de hertogelijke muts opgezet. De R/ toont ons het stadszicht van Venetië waarboven: God, die de stad zegent. Deze serie osella's loopt van 1521 tot 1797 en werd slechts onderbroken door de Doge Nicolas Donato en 1618 en Fr. Cornaro in 1656, die geen volledige jaar bestuurden.

De gouden osella's werden niet voor rekening van de Dogen, maar wel voor particulieren aangemunt, alhoewel ze toch zijn naam droegen. De waarde ervan stond gelijk aan 4 zecchino's.

Tot slot, alhoewel het mij spijt hier met geen voorbeeld te kunnen staven, kan er nog aan toegevoegd worden dat zeer zelden de beelddenaar van de Doge op zijn munten voorkwam. Deze bijdrage wil overigens de « volledigheid » niet als haar voornaamste hoedanigheid beschouwen.

R. TIMMERMANS.

Overgenomen uit het jaarboek EGMP 1950

DE VARIANTEN BIJ DE BELGISCHE MUNTEN

Men kan de Belgische munten verzamelen op verschillende manieren :

- A. ofwel houdt men een enkel exemplaar per uitgegeven munttype ;
- B. ofwel een exemplaar van elk jaartal voorkomend op de munten vermeld onder A ;
- C. ofwel àl de exemplaren vermeld onder B, maar daarenboven al de exemplaren van deze munten die een variante en/of een kuriositeit uitmaken van deze munten.

Dit artikel zal alleen handelen over de varianten en kuriositeiten van onze nationale munten vanaf 1832 tot op heden.

Allereerst dient men het verschil goed te kennen tussen deze twee termen : een variante is een afwijking van het normaal type en waarvan men verscheidene zelfde exemplaren gevonden heeft ; als men slechts een enkel exemplaar van een variante gevonden heeft kan men voorlopig slechts spreken van een kuriositeit.

Men kan de varianten rangschikken in 4 grote delen :

- 1. de positie van het randschrift (of kantschrift)
- 2. de medallieslag
- 3. de afwijkingen in de letters of de tekst, de delen van het randschrift, enz...
- 4. het gebruikt metaal of legering.

De positie van het randschrift

Normaal zijn de Belgische munten geslagen in positie A, 't is te zeggen dat, wanneer men de munt vóór zich legt met de Vz naar boven, het randschrift niet kan gelezen worden, omdat het onderste boven staat.

Nu kent men sommige munten die ook voorkomen in positie B dus als men de munt voor zich legt met de Vz naar boven, is het randschrift wèl leesbaar, omdat het normaal ligt.

Hier geef ik àl de tot hiertoe bekende gevallen :

- a) 20 fr goud Leopold I, 1865, (Morin 6).

- b) 5 fr zilver Leopold I, gelauwerd, met hol inschrift, van 1832 tot 1844 (Morin 7/12).

- c) 2 fr zilver Leopold I, gelauwerd :
 - 1834 (Morin 16)
 - 1835 (» 17)
 - 1840 (» 19)
 - 1843 (» 20)
 - 1844 (» 21)

Het is waarschijnlijk dat ook het stuk van 1838 (Morin 18) in positie B te vinden is.

- d) 20 fr goud Leopold II :
 - 1869 (Morin 136) = RR
 - 1876 (» 141) = RRR

Het is mogelijk dat andere jaartallen van deze munt kunnen bestaan in positie B.

- e) 5 fr zilver Leopold II, 1868 (Morin 148) = RR
- f) 20 fr goud Albert I 1914 Frans (Morin 270) = RR
- 1914 Vlaams (Morin 271) = RR

- g) 20 fr zilver Albert I :
 - 1933 Frans (Morin 294) = R
 - 1933 Vlaams (» 295)
 - 1934 Frans (» 296)
 - 1934 Vlaams (» 297)

- h) 4 belgas, zuiver nikkel, Albert I :
 - 1931 Frans (Morin 364)
 - 1931 Vlaams (» 365)
 - 1932 Frans (» 366)
 - 1932 Vlaams (» 367)

- i) 2 belgas, zuiver nikkel, Albert I :
 - 1930 Frans (Morin 368)
 - 1930 Vlaams (» 369)

- j) 1 belga, zuiver nikkel, Albert I :
 - 1930 Frans (Morin 370)
 - 1930 Vlaams (» 371)
 - 1931 Frans (» 372)
 - 1931 Vlaams (» 373)
 - 1932 Frans (» 374)
 - 1932 Vlaams (» 375)
 - 1933 Frans (» 376)
 - 1933 Vlaams (» 377)
 - 1934 Frans (Morin 378)

- k) 50 fr zilver, 100ste verjaring Belgische spoorwegen :
 - 1935 Frans (Morin 433)
 - 1935 Vlaams (» 434)

- l) 50 fr zilver, type Schilden, Leopold III :
 - 1939 Frans (Morin 435)

- 1939 Vlaams (» 436)
- 1940 Frans (» 437)
- 1940 Vlaams (» 438)
- m) 20 fr zilver, Leopold III :
 - 1934 (Morin 439)
 - 1935 (» 440)
- n) 5 fr zuiver nikkel, type Rau, Leopold III :
 - 1936 Frans (Morin 445)
 - 1936 Vlaams (» 446)
 - 1937 Frans (» 447)
- o) 5 fr zuiver nikkel, type Wynants, Leopold III :
 - 1938 Frans-Vlaams (Morin 449)
 - 1938 Vlaams-Frans (» 450)
 - 1939 Vlaams-Frans (» 452)

De medaliëslag

Als een medalië bengelt aan een halssnoer, dan kan men de 2 zijden ervan normaal lezen, want ze staan tegenover elkaar rechtrecht: dat noemt men medaliëslag, in tegenstelling met de muntslag onzer Belgische munten, waarvan de Vz recht staat en de Kz omgedraaid is als men ze zijdelings draait.

Al de munten in België zijn in muntslag uitgevoerd en het is met grote uitzondering dat men exemplaren aantreft, in medaliëslag. Zie hier de enkele gevallen waarvan ik kennis heb :

- 1) 50 cm zilver, Leopold II brede baard, 1909 Vlaams (Morin 194)
(in 't bezit van Mr Herssens)
- 2) 1 cm koper, Leopold II, 1901 Frans (Morin 219)
- 3) 20 fr zilver, Albert I, 1934 Vlaams (Morin 297)
(in 't bezit van Mr Herssens)
- 4) 2 cm koper, Albert I, 1919 Frans (Morin 304)
(in 't bezit van Mr René Floren)
- 5) 50 fr zilver, 100e verjaring der Belgische spoorwegen, Leopold III :
 - 1935, Frans, positie A (Morin 433/3)
 - 1935 » » B (» 433/4)
 - 1935 Vlaams » B (» 434/4)
 ik veronderstel dat ook het stuk in positie A, in 't Vlaams, in medaliëslag bestaat.

6) 5 fr zink, Leopold III, 1943 Frans (Morin 472)
Ik heb hier opzettelijk geen melding gemaakt van de stukken die niet *helemaal* in medaliëslag zijn, 't is te zeggen dat de Kz maar gedeeltelijk 1/4 of meer verkeerd staat tegenover de Vz.

Afwijkingen in de letters of tekens van de tekst of in het randschrift, enz...

- a) 25 fr goud, Leopold I, 1848 (Morin 1)
bestaat met naam van graveur :

- L WIENER
of L. WIENER
- b) 20 fr goud, Leopold I, 1865 (Morin 6)
bestaat eveneens met naam van de graveur :
L WIENER
of L. WIENER
- c) 2 fr zilver, Leopold I gelauwerd :
normaal is dit stuk met randschrift DIEU PROTEGE LA BELGIQUE hellend naar rechts, maar sommige stukken komen ook voor met dit randschrift hellend naar links :
 - 1834 (Morin 16)
 - 1835 (» 17)
 - 1840 (» 19)
 - 1843 (» 20)
 - 1844 (» 21)
- d) 1/4 fr zilver, Leopold I gelauwerd :
draagt normaal de naam BRAEMT op de halssnede, maar het stuk van 1834 (Morin 35) bestaat zonder spoor van deze naam, verdwenen door slijtage van de stempel.
- e) 5 fr zilver, Leopold I blootshoofd :
 - 1850 (Morin 40)
 - 1851 (» 41)
 bestaan ook met een . boven het jaartal.
- f) 5 fr zilver, Leopold I, blootshoofd :
 - 1858 (Morin 44)
 - 1865 (» 45)
 Aan de Vz is het woord PREMIER met een normale M, maar men komt deze stukken soms tegen met de 2de schuine streep die gebroken is, en het komt meer vóór op deze van 1865 als op deze van 1858.
- g) 5 fr zilver, Leopold I, blootshoofd :
 - 1865 (Morin 45)
 Aan de Kz is de waarde uitgedrukt alzo 5 F
maar ze komt ook voor alzo 5 F.
- h) 1 fr zilver, Leopold I, blootshoofd, 1850 (Morin 50)
bestaat met graveursnaam L. WIENER of L WIENER
- i) 1/4 fr zilver, Leopold I, blootshoofd, 1850 (Morin 52)
bestaat met graveursnaam L. W of L W
- j) 5 centiem koper, Leopold I, 1858 (Morin 78)
bestaat met, aan de Kz, kroon normaal voorzien van kruisje, maar ook zonder dat kruisje.
- k) 20 fr goud, Leopold II, (Morin 134/144)
Er bestaan minstens 6 verschillende varianten : met grote of kleine kroon aan de Kz, waarde uitgedrukt met FR of FR., enz. (zie mijn standaard-kataloog)

- l) 5 fr zilver, Leopold II, 1873 (Morin 153)
bestaat met randschrift waarop het woord PROTEGE voorkomt met de letters min of meer uiteen geplaatst.
- m) 2 fr zilver, Leopold II, smalle baard, :
1866 Frans (Morin 157)
1868 Frans (» 159)
bestaat met, aan de Kz, de kroon met of zonder kruisje.
- n) 1 fr zilver, Leopold II smalle baard, 1887 Vlaams (Morin 168)
bestaat met graveursnaam L. WIENER of L. WIENER
- o) 2 fr zilver, Leopold II brede baard, 1904 Frans (Morin 183)
bestaat met graveursnaam TH. VINCOTTE of TH VINCOTE
- p) 1 fr zilver, Leopold II, brede baard :
1904 Frans (Morin 187)
1909 Frans (» 189)
1909 Vlaams (» 190)
bestaan met graveursnaam TH. VINCOTTE en TH VINCOTTE
- q) 50 cm zilver, Leopold II, brede baard :
1907 Frans (Morin 191)
1909 Frans (» 193)
bestaan met graveursnaam TH. VINCOTTE en TH VINCOTTE
- r) 2 cm koper, Leopold II, 1870 (Morin 196)
Aan de Vz komen de manen vóór op 3 verschillende wijzen :
1) ze overschrijden de ruglijn niet
2) een bosje der manen overschrijdt de ruglijn en kleeft er aan
3) een bosje overschrijdt de ruglijn zonder er aan te kleven
- s) 10 cm koper-nikkel, Albert I :
1920 Frans (Morin 327)
1921 Frans (» 329)
bestaat met, aan de Kz, de letters es, van Ces der waarde, onderlijnd met 2 streepjes of, met een volledige onderstreep en slechts gedeeltelijke bovenstreep
- t) 10 cm maillechort, Albert I, 1931 Frans (Morin 416)
bestaan eveneens in de 2 typen aangeduid onder s
- u) 5 cm maillechort, Albert, I, 1932 Frans (Morin 422)
hier ook bestaan de 2 typen aangeduid onder s
- v) 50 fr zilver, type Schilden, Leopold III,
1940 Vlaams-Frans (Morin 438)
In het 3de bovenste schild (West-Vlaanderen) kan een klein driehoekje voorkomen tegen de linkerkant.
- w) 5 fr zuiver nikkel, type Wynants, Leopold III,
1938 Vlaams-Frans, (Morin 450)
Het randschrift komt normaal vóór met een kroontje als scheidingssteken, maar er zijn ook exemplaren met een sterretje als scheidingssteken (RR)
- x) 5 fr zuiver nikkel, type Wynants, Leopold III,
1939 Vlaams-Frans, (Morin 452)

Hier bestaat het scheidingssteken van het randschrift uit een sterretje (normaal) maar eveneens uit een kroontje (RR)

Afwijkingen van metaal of legering

2 fr gegalvaniseerd staal, type Bevrijding, 1944 (Morin 501) dit bestaat ook uit zilver.

Al de goudstukken kan men aantreffen zowel in geel als in rood goud.

Buiten de hierboven beschreven afwijkingen, kan men er nog vele anderen vinden, te talrijk om te melden, o.a. de jaartallen overgeslagen met andere, jaartallen, te laag geplaatste letters, vorm of grootte der cijfers, de lengte der streepjes onder CENT van de koperstukken, punten of sterretjes die ontbreken, enz...

Bij het verzamelen van de varianten, moet men altijd de voorkeur geven aan een exemplaar dat, op het gebied dezer variëteit, absoluut onbetwistbaar is en niet vatbaar voor twijfel over de duidelijkheid der afwijking.

Het opzoeken en bijhouden van varianten is bijzonder interessant en kan zeer leerrijk zijn voor de studie der munt waarvan ze afwijkt.

En denkt nu niet dat er niets meer te ontdekken is op dit terrein ; voor iedereen is er misschien nog iets weggelegd.

En welk een vreugde als men iets ontdekt dat tot dan nog niet gekend was !

Het is vanzelfsprekend dat, door haar min of meer grote zeldzaamheid, een variëteit altijd duurder is dan een normaal exemplaar, en daarom biedt het opzoeken der varianten een bijzondere prikkel, want de vinder van zulke uitzonderlijke munt wordt goed beloond voor de moeite die hij zich getroost heeft.

Ik wens U veel genot bij Uw opzoekingen !

Frans MORIN

De nieuwe druk *Munten van België 1832-1967* is nog steeds te bekomen bij de uitgever ; A. DE BELDER, Klapdorp, 46. Antwerpen.

VREEMDE MUNTEN GESLAGEN TE BRUSSEL

Peru

YEOMEN 11	5 centavos 1879	12.000.000 ex.
	5 centavos 1880	2.000.000 ex.

YEOMEN 12	10 centavos 1879	3.005.000 ex.
	10 centavos 1880	4.000.000 ex.

YEOMEN 13	20 centavos 1879	497.500 ex.
-----------	------------------	-------------

Persie (Iran)

YEOMEN 23	1 Shahi 1318	10.000.000 ex.	geslagen in 1900
	1 Shahi 1320	12.000.000 ex.	geslagen in 1902
	1 Shahi 1321	4.965.000 ex.	geslagen in 1903
	1 Shahi 1322	5.035.000 ex.	geslagen in 1904
YEOMEN 24	2 Shahi 1318	10.000.000 ex.	geslagen in 1900
	2 Shahi 1320	9.000.000 ex.	geslagen in 1902
	2 Shahi 1321	2.765.000 ex.	geslagen in 1903
	2 Shahi 1322	2.235.000 ex.	geslagen in 1904

YEOMEN 42	1 Shahi 1326	6.000.000 ex.	geslagen in 1909
	1 Shahi 1327	2.000.000 ex.	geslagen in 1910
YEOMEN 43	2 Shahi 1326	6.000.000 ex.	geslagen in 1909
YEOMEN 93	1 Dinar 1310	10.000.000 ex.	geslagen in 1931
YEOMEN 91	2 Dinars 1310	5.000.000 ex.	geslagen in 1931

Polen

YEOMEN 18	5 Zlotych 1929	5.490.000 ex.
	5 Zlotych 1930	4.310.000 ex.

Portugal

YEOMEN 18	50 Reis	8.020.000 ex.	flens geleverd in 1900
YEOMEN 19	100 Reis	16.010.000 ex.	flens geleverd in 1900

Roemenie

YEOMEN 8	50 bani 1873	4.810.000 ex.
	50 bani 1876	2.118.980 ex.
YEOMEN 9	1 Leu 1873	4.443.393 ex.
	1 Leu 1874	4.511.607 ex.
	1 Leu 1876	225.000 ex.
YEOMEN 10	2 lei 1872	262.000 ex.
	2 lei 1873	1.745.500 ex.
	2 lei 1874	425.000 ex.
	2 lei 1875	3.052.500 ex.
	2 lei 1876	653.255 ex.

YEOMEN 24	50 bani 1894	600.000 ex.
YEOMEN 25	1 leu 1894	1.500.000 ex.
YEOMEN 26	2 lei 1894	600.000 ex.

YEOMEN 31	5 bani 1900	20.000.000 ex.
YEOMEN 32	10 bani 1900	15.000.000 ex.
YEOMEN 33	20 bani 1900	2.500.000 ex.

YEOMEN 34	5 bani 1905	2.000.000 ex.
	5 bani 1906	48.000.000 ex.
	5 bani 1907	24.000.000 ex.

(wordt vervolgd).

ZOEKERTJES

Wie verschaft mij inlichtingen over zijn verzameling bankbiljetten en munten van Belgisch Congo, dit in verband met het samenstellen van een catalogus hierover, die ik zou willen uitgeven.

Schrijven aan: G. CALLEWAERT, Deken J. de Meusstraat 15,
Deurne Noord. (Antwerpen)

NOTA VAN DE REDACTIE

Wij vragen de leden met aandrang de **adresveranderingen** steeds zo vlug mogelijk te melden via hun plaatselijk bestuur, dit voor de vlotte bedeling van het tijdschrift te waarborgen.

Wegens de **verlofperiode** zal voor de maanden **Juli en Augustus** slechts één tijdschrift verschijnen onder het nummer 7-8.